

Brüssel, 16. oktoober 2017
(OR. en)

13249/17

Institutsioonidevaheline
dokument:
2016/0230 (COD)

CLIMA 280
ENV 848
AGRI 553
FORETS 44
ONU 136
CODEC 1600

MENETLUSTE TULEMUS

Saatja: Nõukogu peasekretariaat

Saaja: Delegatsioonid

Eelmise dok nr: 12829/17

Komisjoni dok nr: 11494/16 - COM(2016) 479 Final

Teema: Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest pärinevad kasvuhoonegaaside heited ja nende gaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 525/2013 kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi kohta (esimene lugemine)
– Üldine lähenemisviis

Delegatsioonidele edastatakse lisas teavitamise eesmärgil eespool nimetatud ettepaneku tekst, mille suhtes nõukogu (keskkond) leppis 13. oktoobril 2017 kokku üldises lähenemisviisis.

Nõukogus toimunud arutelu tulemusena teksti eelmisse versiooni (dok 12829/17) tehtud muudatused on märgitud paksus kirjas ja allajoonitult. Varasemad muudatused võrreldes komisjoni ettepanekuga on märgitud allajoonitult. Väljajäetud tekst on tähistatud nurksulgudega [...].

Ettepanek:

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS,

millega lisatakse maakasutusest, maakasutuse muutusest ja metsandusest pärinevad kasvuhoonegaaside heited ja nende gaaside sidumine 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistikku ning muudetakse [...] määrust (EL) nr 525/2013 ja otsust nr 529/2013/EL

(EMPs kohaldatav tekst)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee arvamust,¹

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust,²

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Ülemkogu kiitis 23.–24. oktoobri 2014. aasta [...] järeldustes 2030. aasta kliima- ja energiapoliitika raamistiku kohta heaks siduva eesmärgi vähendada liidu kõikides majandusharudes kasvuhoonegaaside heidet 2030. aastaks võrreldes 1990. aastaga vähemalt 40 % ja seda kohustust kinnitati taas Euroopa Ülemkogu 17.–18. märtsi 2016 kohtumise järeldustes. [...]

¹ ELT C [...], [...], lk [...].

² ELT C [...], [...], lk [...].

- (2) Euroopa Ülemkogu 23.–24. oktoobri 2014. aasta järeldustes on märgitud, et liit peaks täitma selle eesmärgi ühiselt võimalikult kulutasuval moel, vähendades 2030. aastaks heitkoguseid võrreldes 2005. aastaga 43 % sektorites, mis kuuluvad Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiviga 2003/87/EÜ³ sätestatud liidu heitkogustega kauplemise süsteemi (ELi HKS), ning 30 % sektorites, mis sellesse ei kuulu, ning jõupingutuste jaotus põhineb suhtelisel SKP-l elaniku kohta.
- (3) Käesolev määrus aitab ellu viia ka liidu kohustusi, mis võeti ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni (UNFCCC) alusel sõlmitud Pariisi kokkuleppega,⁴ mis ratifitseeriti liidu nimel 5. oktoobril 2016 vastavalt nõukogu otsusele (EL) 2016/1841⁵. Liidu kohustust vähendada kasvuhoonegaaside heidet kõigis majandusharudes kinnitati liidu ja selle liikmesriikide kavatsetava riiklikult kindlaks määratud panusega, mis esitati Pariisi kokkulepet silmas pidades UNFCCC sekretariaadile 6. märtsil 2015. Pariisi kokkulepe jõustus 4. novembril 2016. [...]
- (4) Pariisi kokkuleppes on püstitatud pikaajaline eesmärk, mis on kooskõlas eesmärgiga hoida üleilmne temperatuuri tõus tunduvalt alla 2°C võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega ning jätkata jõupingutusi temperatuuri tõusu hoidmiseks alla 1,5°C võrreldes industriaalühiskonna eelse tasemega. Selle eesmärgi saavutamiseks peaksid kokkuleppe osalised koostama järjestikused riiklikult kindlaks määratud panused, neist teatama ja need ellu viima. Pariisi kokkulepe asendab lähenemisviisi, mis võeti kasutusele 1997. aastal Kyoto protokolliga, mis pärast 2020. aastat enam ei kehti. Samuti kutsutakse Pariisi kokkuleppes üles leidma käesoleva sajandi teisel poolel tasakaalu inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärit heite ja sidujates seotud kasvuhoonegaaside vahel ning nõutakse, et kokkuleppeosalised võtaksid meetmeid kasvuhoonegaaside sidujate ja reservuaaride, sealhulgas metsade, kaitsmiseks ja vajaduse korral tõhustamiseks.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. oktoobri 2003. aasta direktiiv 2003/87/EÜ, millega luuakse ühenduses kasvuhoonegaaside saastekvootidega kauplemise süsteem ja muudetakse nõukogu direktiivi 96/61/EÜ (ELT L 275, 25.10.2003, lk 32).

⁴ Pariisi kokkulepe (ELT L 282, 19.10.2016, lk 4).

⁵ Nõukogu 5. oktoobri 2016. aasta otsus (EL) 2016/1841 Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kliimamuutuste raamkonventsiooni alusel vastu võetud Pariisi kokkuleppe Euroopa Liidu nimel sõlmimise kohta (ELT L 282, 19.10.2016, lk 1).

- (5) 23.–24. oktoobri 2014. aasta Euroopa Ülemkogu tunnistas [...], et on mitu põllumajandus- ja maakasutussektori eesmärki, mida iseloomustab väiksem leevenduspotentsiaal, samuti vajadus tagada liidu toiduga kindlustatuse ja kliimamuutustega seotud eesmärkide vaheline kooskõla. Euroopa Ülemkogu palus komisjonil uurida, millised oleksid parimad võimalused ergutada toiduainete tootmise säästvat intensiivistamist, optimeerides samas selle sektori panust kasvuhoonegaaside mõju leevendamisse ja nende sidumisse, sealhulgas metsastamise kaudu, ning töötada välja poliitika, kuidas lisada maakasutus, maakasutuse muutus ja metsandus (LULUCF) 2030. aastani ulatuvasse kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise raamistikku niipea, kui see on tehniliselt võimalik, kuid igal juhul enne 2020. aastat.
- (6) LULUCFi sektor saab toetada kliimamuutuste mõju leevendamist mitmel viisil, eelkõige vähendades heidet ning säilitades ja suurendades sidumist ja süsinikuvarusid. Selleks et eelkõige CO₂ sidumise eesmärgil võetavad meetmed oleksid tõhusad, on oluline süsinikureservuaaride pikaajaline stabiilsus ja kohandatavus.
- (7) Euroopa Parlamendi ja nõukogu otsuses nr 529/2013/EL⁶ on esimese sammuna sätestatud LULUCFi sektorist tuleneva [...] heite ja selle sidumise suhtes kohaldatavad arvestuseeskirjad ning sellega toetatakse liidu poliitika kujundamist selliselt, et liidu heitkoguste vähendamise kohustuse puhul arvestatakse LULUCFi sektorit. Käesolevas määruses tuleks lähtuda kehtivatest arvestuseeskirjadest, ajakohastades ja parandades neid ajavahemikuks 2021–2030. Selles tuleks sätestada liikmesriikide kohustused kõnealuste arvestuseeskirjade rakendamisel ja kohustus tagada, et kogu LULUCFi sektor ei tekita netoheidet ja aitab saavutada eesmärki edendada pikaajalisi sidujaid. Selles ei tuleks kehtestada arvestus- ega aruandluskohustust eraõiguslikele isikutele.

⁶ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta otsus nr 529/2013/EL maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsandusega seotud tegevustest tuleneva kasvuhoonegaaside heite ja sidumise arvestuseeskirjade ning nimetatud tegevustest tulenevate meetmetega seotud teabe kohta (ELT L 165, 18.6.2013, lk 80).

- (8) Selleks et määrata kindlaks heitkoguste ja sidumise täpne arvestus kooskõlas valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) 2006. aasta suunistega kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride kohta, tuleks kasutada iga aastal Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 525/2013⁷ kohaselt esitatud maakasutuskategooriate ja maakasutuskategooriate muutmise väärtusi, ühtlustades seega ÜRO kliimamuutuste raamkonventsioonist ja Kyoto protokollist tulenevalt kasutatud lähenemisviise. Muuks maakasutuskategooriaks muudetud maad tuleks IPCC suuniste kohaselt vaikumisi käsitada sellele kategooriale ülemineku staadiumis olevana 20 aasta jooksul. Vajaduse korral tuleks käesoleva määruse aruandlusnõuetes arvesse võtta IPCC suuniste muudatusi, mis on vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi poolt või Pariisi kokkuleppe osaliste koosolekuna toimiva konventsiooniosaliste konverentsi poolt.
- (9) Metsamaast tulenev heide ja selle sidumine sõltub ka mitmetest looduslikest asjaoludest, [...] metsade vanusega seotud dünaamilistest karakteristikutest ning samuti varasematest ja praegustest majandamistavadest. Baasaasta kasutamine ei suudaks kajastada neid tegureid, nendest tulenevat tsüklilist mõju heitele ja sidumisele ega nende varieerumist aastate lõikes. Selle asemel tuleks asjaomastes eeskirjades sätestada võrdlustasemete kasutamine, et välistada loodusliku ja riigiomase eripära mõju, sealhulgas territooriumi okupeerimise ning sõjaaegse ja -järgse olukorra mõju metsade majandamisele võrdlusperioodil; [...] Metsade võrdlustasemed peaksid võtma arvesse metsade igasugust tasakaalustamata vanuselist struktuuri ega tohiks asjatult piirata tulevast metsamajandamise intensiivsust, et säilitada või tugevdada pikaajalist süsinikdioksiidi sidumist.

[...]

⁷ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrus (EL) nr 525/2013 kasvuhoonegaaside heite seire- ja aruandlusmehhanismi ning kliimamuutusi käsitleva muu olulise siseriikliku ja liidu teabe esitamise kohta ning otsuse nr 280/2004/EÜ kehtetuks tunnistamise kohta (ELT L 165, 18.6.2013, lk 13).

- (9a) Kuna ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooniga ega Kyoto protokolliga ei ole rahvusvahelist läbivaatamist ette nähtud, tuleks kehtestada läbivaatamismenetlus, mis tagaks läbipaistvuse ja parandaks selle kategooria arvestuskvaliteeti.
- (10) Kui komisjon hindab [...] riiklike metsanduse arvestusaruandeid, sealhulgas nendes kavandatud metsade võrdlustasemeid, peaks ta toetuma headele tavadele ning ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni raames tehtud eksperdiläbivaatuste kogemustele, sh liikmesriikide ekspertide osalemise osas [...]. Komisjon peaks tagama, et liikmesriikide eksperte [...] kaasatakse siis, kui tehniliselt hinnatakse, kas kavandatud metsade võrdlustasemed on määratud kooskõlas käesolevas määruses sätestatud [...] kriteeriumite ja nõuetega.
- (11) Rahvusvaheliselt kokku lepitud IPCC suunistes on kirjas, et biomassi põletamisel tekkiva heite väärtuseks võib energeetikasektoris arvestada nulli, tingimusel et kõnealune heide arvestatakse LULUCFi sektoris. Komisjoni määruse (EL) nr 601/2012⁸ artikli 38 ja määruse (EL) nr 525/2013 sätete kohaselt arvestatakse biomassi põletamisel tekkivat heidet liidus nullväärtusega, seega saaks kooskõla IPCC suunistega tagada ainult siis, kui seda heidet arvestatakse korrektselt käesoleva määruse alusel.
- (12) Raietoodete säästva kasutamise suurenemine võib oluliselt piirata atmosfääri paiskuvat heidet ja suurendada kasvuhoonegaaside sidumist atmosfäärist. Selleks et pakkuda stiimuleid pika olelusringiga raietoodete ulatuslikumaks kasutamiseks, tuleks arvestuseeskirjadega tagada, et liikmesriigid kajastaksid arvestuses täpselt ja läbipaistvalt muudatusi raietoodete süsinikureservuaarides nende toimumise ajal. Komisjon peaks andma suuniseid raietoodete puhul kasutatava arvestusmetoodikaga seotud küsimustes.

⁸ Komisjoni 21. juuni 2012. aasta määrus (EL) nr 601/2012 Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2003/87/EÜ kohase kasvuhoonegaaside heite seire ja aruandluse kohta (ELT L 181, 12.7.2012, lk 30).

- (13) Looduslikud häiringud, nagu metsatulekahjud, kahjurite või haiguste levik, äärmuslikud ilmastikunähtused või geoloogilised häiringud, mille üle liikmesriigil puudub kontroll ja mida liikmesriik oluliselt ei mõjuta, võivad põhjustada ajutist kasvuhoonegaaside heidet LULUCFi sektoris või varasema sidumise tagasipööramist. Kuna viimane võib olla tingitud ka majandamisotsustest nt puude raiumise või istutamise kohta, tuleks käesoleva määrusega tagada, et sidumise tagasipööramine inimtegevuse tõttu oleks alati LULUCFi arvestuses täpselt kajastatud. Lisaks tuleks käesoleva määrusega liikmesriikidele ette näha piiratud võimalus jätta neist sõltumata tekkinud häiringute põhjustatud heitkogused oma LULUCFi arvestusest välja. Siiski ei tohiks see, mil viisil liikmesriigid kõnealuseid sätteid kohaldavad, kaasa tuua põhjendamatu arvestamata jätmist.
- (14) Sõltuvalt oma riiklikest eelistustest peaksid liikmesriigid saama valida asjakohase riikliku poliitika LULUCFi raames võetud kohustuste täitmiseks (sh võimalus [...] tasakaalustada ühe maakasutuskategooria heitkogused teise maakasutuskategooria heite sidumistega). Nad peaksid saama ka kumuleerida netosidumisi ajavahemikul 2021–2030. Täiendava võimalusena tuleks jätkata liikmesriikidevahelist kauplemist, või alternatiivina peaks liikmesriikidel olema võimalus kasutada määruse [jõupingutuste jagamise määrus] kohaselt aastaks eraldatud heitkoguseid käesoleva määruse nõuetele vastavuse saavutamiseks. [...]
- (14a) Säästvalt majandatud metsamaa muutub tavaliselt sidujaks ja aitab kliimamuutusi leevendada. [...] Võrdlusperioodil 2000–2009 oli majandatud metsamaa [...] teatatud keskmine sidumine liidus tervikuna keskmiselt 372 miljonit CO₂-ekvivalenttonni aastas. Liikmesriigid peaksid tagama, et vastavalt vajadusele säilitatakse või suurendatakse metsade sidujaid ja reservuaare, et saavutada Pariisi kokkuleppe eesmärk ja liidu kasvuhoonegaaside heitkoguste vähendamise ambitsioonikad eesmärgid 2050. aastaks.

- (14b) [...] Majandatavast metsamaast tulenevat sidumist arvestatakse [...] võrreldes tulevikku suunatud metsade võrdlustasemega. Kavandatav tulevane sidumine põhineb võrdlusperioodi metsamajandamise tavade ja intensiivsuse ekstrapoleerimisel. Siduja vähenemist võrreldes võrdlustasemega arvestatakse heitena. [...] Arvesse tuleks võtta [...] riikide konkreetseid olusid ja tavasid, näiteks metsaraie tavalisest väiksemat intensiivsust või metsade vananemist võrdlusperioodil.
- (14c) Liikmesriikidel peaks seetõttu olema lubatud teatud paindlikkus, et ajutiselt suurendada nende metsaraie intensiivsust kooskõlas metsa säästva majandamise tavadega, mis on kooskõlas Pariisi kokkuleppe eesmärgiga, tingimusel et kogu liidus koguheide ei ületa sidumist kogu LULUCFi sektoris. Kõnealuse paindlikkuse raames peaks kõigil liikmesriikidel olema kompensatsiooniks põhikogus, mis on arvatud kompensatsiooniteguri alusel ja väljendatud protsendina nende teatatud sidumisest aastatel 2000–2009, et kompenseerida majandatavalt metsamaalt arvestatud heide. Tuleks tagada, et liikmesriigid saaksid heidet kompenseerida ainult tasemeni, kus nende metsad ei ole enam sidujad.
- (14d) Metsasemad ja eelkõige väiksemad metsased liikmesriigid sõltuvad teiste arvestuskategooriate heidete tasakaalustamisel majandatavast metsamaast rohkem ning seetõttu mõjutab see neid rohkem ja neil ei ole nii palju võimalusi suurendada metsaga kaetud ala suurust. Protsendimäära tuleks suurendada, tuginedes metsaga kaetud ala ja kogu maa-ala suuruse suhtele, nii et väga väikese pindalaga liikmesriikidele, kus on liidu keskmisega võrreldes väga suur pindala kaetud metsaga, omistatakse kõrgeim protsendimäär võrdlusperioodi sidumisest.

- (14e) Nõukogu tunnistas oma 9. märtsi 2012. aasta järeldustes metsarohkete riikide eripära. Nimetatud eripära puudutab eelkõige piiratud võimalusi tasakaalustada heidet sidumisega. Kõige metsarohkema liikmesriigina ja võttes arvesse erilisi geograafilisi tingimusi, on Soome eriti keerulises olukorras. Seetõttu tuleks Soomele anda piiratud ulatuses lisakompensatsiooni.**
- (15) Et jälgida liikmesriikide edusamme oma käesoleva määruse alusel võetud kohustuste täitmisel ning tagada heidet ja sidumist käsitleva teabe läbipaistvus, täpsus, kooskõlalikus, terviklikkus ja võrreldavus, peaksid liikmesriigid esitama komisjonile asjakohased kasvuhoonegaaside inventuuriandmed. Selleks et tagada tõhus, läbipaistev ja kulutõhus aruandlus ja kontroll kasvuhoonegaaside heite ja sidumise ning muu liikmesriikide kohustuste täitmise hindamiseks vajaliku teabe üle, tuleks lisada [...] määrusesse (EL) nr 525/2013 aruandlusnõuded ning käesoleva määruse kohastes vastavuskontrollides tuleks neid aruandeid arvesse võtta. [...]. Kui liikmesriik [...] kavatab rakendada paindlikkust seoses majandatava metsamaaga, peaks ta vastavusaruandele lisama kompenseeritava koguse[...], mida ta kavatab kasutada.
- (15a) Määrust (EL) nr 525/2013 tuleks vastavalt muuta.
- (15b) Arvestusperioodil 1. jaanuarist 2013 kuni 31. detsembrini 2020 tuleks arvestus- ja aruandluskohustuse suhtes jätkata otsuse nr 529/2013/EL kohaldamist. 1. jaanuaril 2021 algava arvestusperioodi suhtes tuleks kohaldada käesolevat määrust.
- (15c) Otsust nr 529/2013/EL tuleks vastavalt muuta.

- (16) Euroopa Keskkonnaamet peaks vajaduse korral kooskõlas oma iga-aastase tööprogrammiga aitama komisjoni kasvuhoonegaaside heite ja sidumise iga-aastase aruandluse süsteemi osas, poliitikasuundi ja meetmeid ning riiklikke prognoose käsitleva teabe ning kavandatavate täiendavate poliitikasuundade ja meetmete hindamisel, aga ka komisjoni poolt kooskõlas käesoleva määrusega tehtud vastavushindamiste tegemisel.
- (17) Andmete kogumise ja meetodika parandamise lihtsustamiseks tuleks teha maakasutuse inventuur ja saadud andmed teatada, kasutades iga maatüki geograafilist jälgimist ning järgides riiklikke ja [...] liidu andmekogumissüsteeme. Andmete kogumiseks tuleks parimal viisil ära kasutada olemasolevaid liidu ja liikmesriikide programme ja uuringuid [...]. Andmehaldus, k.a andmete jagamine edasiseks aruandluses kasutamiseks ja levitamiseks, peaks vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu [...] direktiivi 2007/2/EÜ⁹ [...] sätetele.

⁹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 14. märtsi 2007. aasta direktiiv 2007/2/EÜ, millega rajatakse Euroopa Ühenduse ruumiandmete infrastruktuur (INSPIRE) (ELT L 108, 25.4.2007, lk 1).

- (18) Selleks et tagada tehingute asjakohane arvestus vastavalt käesolevale määrusele, sh paindlikkusmeetme kasutamine ja nõuetele vastavuse jälgimine, tuleks komisjonile anda õigus võtta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 290 kohaselt vastu õigusakte seoses mõistete, sealhulgas metsade määratluse miinimumväärtuste ning kasvuhoonegaaside ja süsinikureservuaaride loetelude tehnilise kohandamisega [...], tehingute arvestusega ning metoodika ja teabega seotud nõuete läbivaatamisega seoses looduslike häiringutega. [...] Vajalikud sätted tuleks koondada ühte õigusakti, mis ühendaks direktiivi 2003/87/EÜ, määruse (EL) nr 525/2013, määruse [jõupingutuste jagamise määrus] [...] ja käesoleva määruse arvestussätted. On eriti oluline, et komisjon viiks oma ettevalmistava töö käigus läbi asjakohaseid konsultatsioone, sealhulgas ekspertide tasandil, ja et kõnealused konsultatsioonid viidaks läbi kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega. Eelkõige selleks, et tagada delegeeritud õigusaktide ettevalmistamises võrdne osalemine, saavad Euroopa Parlament ja nõukogu kõik dokumendid liikmesriikide ekspertidega samal ajal ning nende ekspertidel on pidev juurdepääs komisjoni eksperdirühmade koosolekutele, millel arutatakse delegeeritud õigusaktide ettevalmistamist.

- (18a) Et tagada ühetaolised tingimused majandatava metsamaa arvestust käsitlevate sätete rakendamiseks liikmesriikides, tuleks komisjonile anda rakendamisvolitused, et sätestada liikmesriikide metsade võrdlustasemed ajavahemikeks 2021–2025 ja 2026–2030. Neid volitusi tuleks teostada kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) nr 182/2011¹⁰. [...]
- (19) Käesolev määrus tuleks selle üldise toimimise hindamiseks alates 2024. aastast ja 2029. aastal [...] läbi vaadata. Läbivaatamisel tuleks arvesse võtta riikides kujunenud olukorda ning Pariisi kokkuleppe kohase 2018. aasta hõlbustava dialoogi ja ülemaailmse kokkuvõtte tulemusi.
- (20) Kuna käesoleva määruse eesmärke, eelkõige sätestada liikmesriikide kohustused LULUCFi valdkonnas, et täita liidu kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärk aastatel 2021–2030, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga on neid selle ulatuse ja toime tõttu parem saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealusel artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärkide saavutamiseks vajalikust kaugemale,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 16. veebruari 2011. aasta määrus (EL) nr 182/2011, millega kehtestatakse eeskirjad ja üldpõhimõtted, mis käsitlevad liikmesriikide läbiviidava kontrolli mehhanisme, mida kohaldatakse komisjoni rakendamisvolituste teostamise suhtes (ELT L 55, 28.2.2011, lk 13).

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesolevas määruses on sätestatud liikmesriikide kohustused maakasutuse, maakasutuse muutuse ja metsanduse (edaspidi „LULUCF“) valdkonnas, millega aidatakse täita liidu kasvuhoonegaaside heite vähendamise eesmärk aastatel 2021–2030, ning eeskirjad, mille abil arvestatakse LULUCFi sektoris tekkivat heidet ja selle sidumist ning kontrollitakse kõnealuste kohustuste täitmist liikmesriikide poolt.

Artikkel 2

Kohaldamisala

1. Käesolevat määrust kohaldatakse I lisa A osas [...] loetletud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise suhtes, millest on teatatud vastavalt määruse (EL) nr 525/2013 artiklile 7 ja mis on toimunud ajavahemikul 2021–2030 liikmesriikide territooriumil mis tahes järgnevas maa-arvestuskategoorias:
 - a) metsastatud maa: maakasutuseks märgitud metsamaaks muudetud põllumaa, rohumaa, märgala, asulad ja muu maa;
 - b) raadatud maa: maakasutuseks märgitud põllumaaks, rohumaaks, märgalaks, asulateks ja muuks maaks muudetud metsamaa;
 - c) majandatav põllumaa: maakasutuseks märgitud põllumaaks jääv põllumaa, põllumaaks muudetud rohumaa, märgala, asulad ja muu maa ning märgalaks, asulateks ja muuks maaks muudetud põllumaa;
 - d) majandatav rohumaa: maakasutuseks märgitud rohumaaks jääv rohumaa, rohumaaks muudetud põllumaa, märgala, asulad ja muu maa ning märgalaks, asulateks ja muuks maaks muudetud rohumaa;
 - e) majandatav metsamaa: maakasutuseks märgitud metsamaaks jääv metsamaa.

2. Liikmesriik võib [...] käesoleva määruse artikli 4 kohase kohustuse täitmisel arvesse võtta [...] I lisa A osas [...] loetletud kasvuhoonegaaside heidet ja sidumist, millest on teatatud vastavalt määruse (EL) nr 525/2013 artiklile 7 ja mis on toimunud tema territooriumil maa-arvestuskategoorias „majandatav märgala“, [...] (mis on määratletud kui maa, mille kasutuseks on märgitud märgalaks jääv märgala, märgalaks muudetud asulad ja muu maa ning asulateks ja muuks maaks muudetud märgala). Käesolevat määrust kohaldatakse ka sellise liikmesriigis arvesse võetud heite ja sidumise suhtes.
3. Kui liikmesriik kavatseb arvesse võtta majandatavat märgala lõike 2 kohaselt, teatab ta sellest komisjonile 31. detsembriks 2020 ajavahemiku 2021–2025 kohta ja 31. detsembriks 2025 ajavahemiku 2026–2030 kohta.

Artikkel 3

Mõisted

1. Käesolevas määruses kasutatakse järgmisi mõisteid:

[...]

- a) „siduja“ – protsess, tegevus või mehhanism, mis seob atmosfäärist kasvuhoonegaasi, aerosooli või kasvuhoonegaasi lähteainet;
- b) „allikas“ – protsess, tegevus või mehhanism, mis eraldab atmosfääri kasvuhoonegaasi, aerosooli või kasvuhoonegaasi lähteainet;
- c) „süsinikuvaru“ – süsinikureservuaaris talletatud süsiniku mass;
- d) „süsinikureservuaar“ – liikmesriigi territooriumil asuv biogeokeemiline üksus või süsteem osaliselt või tervikuna, millesse on talletatud süsinikku, süsinikku sisaldava kasvuhoonegaasi lähteainet või süsinikku sisaldavat kasvuhoonegaasi;
- e) „raietoode“ – mis tahes puidust toode, mis on tehtud kasvukohast raie järel eemaldatud puust;

- f) „mets“ – maa-ala, mis on määratletud minimaalse väärtusega pindala, võrastiku liituse või sellele vastava tiheduse ning puude potentsiaalse kõrguse kaudu nende küpsuseas puude kasvukohas vastavalt [...] II lisas iga liikmesriigi jaoks sätestatule. See hõlmab puude, sealhulgas noorte kasvavate puude rühmadega alasid või istutatud metsa, mis ei ole veel saavutanud võrastiku liituse või sellele vastava tiheduse minimaalseid väärtusi ega puude minimaalset kõrgust vastavalt [...] II lisas sätestatule, sealhulgas maa-ala, mis on tavaliselt osa metsast ja ajutiselt puudest lage raiete või samalaadse inimtegevuse tõttu või looduslikel põhjustel, kuid mille puhul võib eeldada tagasimuutumist metsaks;
- fa) „metsadega seotud heitkoguste võrdlustase“ – liikmesriigi territooriumil majandatavast metsamaast tuleneva aastase keskmise netoheite või sellise heite netosidumise prognoos ajavahemikeks 2021–2025 ja 2026–2030, põhinedes käesolevas direktiivis sätestatud kriteeriumidel; metsadega seotud heitkoguste võrdlustase väljendatakse CO₂-ekvivalendi tonnidenas aastas;
- fb) „poollagunaeg“ – aastate arv, mis kulub ühes puittoodete kategoorias talletatud süsiniku koguse vähenemiseks pooleni selle esialgsest väärtusest;
- [...]
- g) „looduslikud häiringud“ – mitte-inimtekkelised sündmused või asjaolud, mis põhjustavad metsas märkimisväärset heidet ja mille juhtumine ei ole asjaomase liikmesriigi kontrolli all, tingimusel et liikmesriik on objektiivselt võimetu oluliselt piirama nende sündmuste või asjaolude mõju heitele, isegi pärast nende aset leidmist;
- h) „kohene oksüdeerumine“ – arvestusmeetod, mille kohaselt loetakse kogu raietootes sisalduv süsinik vabanenuks atmosfääri vahetult selle raiumise järel.

2. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 14 vastu delegeeritud õigusakte, et muuta või välja jätta lõikes 1 esitatud mõisteid või lisada sinna uusi mõisteid, et kohendada lõiget 1 teaduse või tehnika arenguga ning tagada kooskõla nende mõistete ja valitsustevahelise kliimamuutuste rühma (IPCC) poolt [...] kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride kohta avaldatud suunistes ja kõigis asjaomastes IPCC täiendavates suunistes (edaspidi „IPCC suunised“) esitatud asjaomaste mõistete muudatuste vahel, mis on vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi poolt või Pariisi kokkuleppe osaliste koosolekuna toimiva konventsiooniosaliste konverentsi poolt.

Artikkel 4

Kohustus

Ajavahemikel 2021–2025 ja 2026–2030 tagab iga liikmesriik artiklites 11 ja 11a sätestatud paindlikkusmeetmeid silmas pidades, et heide ei ületa sidumist, arvatuna nende territooriumil asuvate ja artiklis 2 osutatud maa-arvestuskategooriate koguheite ja -sidumise summana ning arvestatuna kooskõlas käesoleva määrusega.

Artikkel 5

Üldised arvestuseeskirjad

1. Iga liikmesriik koostab arvestuse ja peab sellist arvestust, milles on täpselt kajastatud artiklis 2 osutatud maa-arvestuskategooriatest pärit heide ja selle sidumine. Liikmesriigid tagavad, et nende arvestus ja muud käesoleva määrusega ette nähtud andmed on täpsed, täielikud, järjepidevad, võrreldavad ja läbipaistvad. Liikmesriigid tähistavad heite plussmärgiga (+) ja sidumise miinusmärgiga (–).
2. Liikmesriigid hoiduvad igasugusest heite ja sidumise topeltarvestusest, eelkõige [...] tagades, et heidet ja sidumist ei arvestata rohkem kui ühe maa-arvestuskategooria all.

3. Liikmesriigid kannavad metsamaa, põllumaa, rohumaa, märgalad, asulad ja muu maa sellise maa muud tüüpi maaks muudetud maa maakasutuskategooria alt sellise maa sama tüüpi jääva maa maakasutuskategooria alla 20 aastat pärast muutmiskuupäeva.
4. Liikmesriigid lisavad iga maa-arvestuskategooria kohta peetavasse arvestusse kõik muudatused I lisa B osas loetletud süsinikereservuaaride süsinikuvarudes. Liikmesriigid võivad otsustada jätta arvestusse lisamata muudatused süsinikereservuaaride süsinikuvarudes, kui asjaomane süsinikereservuaar ei ole allikas, v.a majandataval metsamaal oleva maapealse biomassi ja raietoodete puhul.
5. Liikmesriigid peavad täielikku ja täpset arvet kõikide arvestuse koostamisel kasutatud andmete kohta.
6. Komisjonil on õigus võtta kooskõlas artikliga 14 vastu delegeeritud õigusakte I lisa muutmiseks, et kajastada IPCC suuniste muudatusi, mis on vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi poolt või Pariisi kokkuleppe osaliste koosolekuna toimiva konventsiooniosaliste konverentsi poolt.

Artikkel 6

Metsastatud maa ja raadatud maa arvestus

1. Liikmesriigid peavad arvestust metsastatud maast ja raadatud maast tuleneva heite ja selle sidumise üle, märkides üles ajavahemike 2021–2025 ja 2026–2030 iga aasta koguheite ja kogusidumise.
2. Erandina nõudest kohaldada artikli 5 lõikes 3 sätestatud vaikeväärtust, võib liikmesriik kanda põllumaa, rohumaa, märgalad, asulad ja muu maa sellise maa metsamaaks muudetud maa maakasutuskategooria alt metsamaaks jääva metsamaa kategooria alla 30 aastat pärast muutmiskuupäeva, kui [...] see on IPCC suuniste kohaselt õigustatud.

3. Metsastatud maast ja raadatud maast tuleneva heite ja selle sidumise arvestamisel kasutab iga liikmesriik metsa kindlaksmääramiseks [...] II lisas sätestatud parameetreid.

Artikkel 7

Majandatava põllumaa, majandatava rohumaa ja majandatava märgala arvestus

1. Liikmesriigid arvestavad majandatavast põllumaast tuleneva heite ja selle sidumise, lahutades ajavahemike 2021–2025 ja 2026–2030 heitest ja sidumisest väärtuse, mis on saadud, korrutades viiega liikmesriigi majandatavast põllumaast tuleneva keskmise aastase heite ja selle sidumise baasperioodil 2005–2009.
2. Liikmesriigid arvestavad majandatavast rohumaaast tuleneva heite ja selle sidumise, lahutades ajavahemike 2021–2025 ja 2026–2030 heitest ja sidumisest väärtuse, mis on saadud, korrutades viiega liikmesriigi majandatavast rohumaaast tuleneva keskmise aastase heite ja selle sidumise baasperioodil 2005–2009.
3. [...]
4. Liikmesriigid, kes vastavalt artiklile 2 arvestavad majandatavat märgala, arvestavad majandatavast märgalast tuleneva heite ja selle sidumise, lahutades ajavahemike 2021–2025 ja 2026–2030 heitest ja sidumisest väärtuse, mis on saadud, korrutades viiega liikmesriigi majandatavast märgalast tuleneva keskmise aastase heite ja selle sidumise baasperioodil 2005–2009.

Artikkel 8

Majandatava metsamaa arvestus

1. Liikmesriigid arvestavad majandatavast metsamaast tuleneva heite ja selle sidumise, lahutades ajavahemike 2021–2025 ja 2026–2030 heitest ja sidumisest väärtuse, mis on saadud, korrutades viiega asjaomase liikmesriigi metsadega seotud heitkoguste võrdlustaseme.

2. Kui lõikes 1 osutatud arvutuse tulemus on liikmesriigi metsadega seotud heitkoguste võrdlustaseme suhtes negatiivne, lisab asjaomane liikmesriik oma majandatava metsamaa arvestusse kogu netosidumise, mis saadakse nii, et kuni 3,5 % selle liikmesriigi heitest baasaastal või III lisa sätestatud perioodil korrutatakse viiega. [...] Kõnealust piirangut ei kohaldata netosidumise suhtes, mis tuleneb majandatava metsamaa raietoodete süsinikureservuaarist.

[...]

3. Liikmesriigid määravad IV lisa A osas sätestatud kriteeriumide alusel [...] oma metsade võrdlustaseme. Nad esitavad komisjonile ajavahemiku 2021–2025 kohta riikliku metsanduse arvestus[...]aruande, sh [...] kavandatud metsade võrdlustaseme, [31. detsembriks 2018]¹¹ ja ajavahemiku 2026–2030 kohta 30. juuniks 2023. Riiklik metsanduse arvestusaruanne [...] sisaldab kõiki IV lisa B osas loetletud elemente.

4. Metsade võrdlustase põhineb [...] aastatel 2000–2009 [...] dokumenteeritud säästva metsamajandamise tava ja intensiivsuse jätkumisel, võttes riigi metsade puhul arvesse metsade vanusega seotud dünaamilisi karakteristikuid [...]. Metsade võrdlustaseme kindlaks määramisel eeldatakse, et aastatel 2000–2009 energia eesmärkidel kasutatava metsabiomassi ja tahke metsabiomassi omavaheline suhe ei muutu.

[...] Liikmesriigid tõendavad riiklikus metsanduse arvestusaruandes [...] kavandatud metsade võrdlustaseme [...] kindlaks määramiseks ning majandatava metsamaa arvestuses kasutatud meetodite ja andmete vahelist vastavust. [...].

¹¹ Kuupäev otsustatakse hilisemas etapis, võttes arvesse määruse eelnõu vastuvõtmise aega.

5. Komisjon [...] teeb liikmesriikide nimetatud ekspertidega konsulteerides käesoleva artikli lõike 3 kohaselt liikmesriikide esitatud riiklike metsanduse arvestusaruannete tehnilise hindamise, et hinnata, kui suures ulatuses on kavandatud metsade [...] võrdlustasemete kindlaks määramisel arvestatud käesoleva artikli lõigetes 3 ja 4, samuti artikli 5 lõikes 1 sätestatud põhimõtete ja nõuetega. [...] Komisjon avaldab kokkuvõtte tehtud tööst, sealhulgas liikmesriikide määratud ekspertide esitatud arvamused ja nende põhjal tehtud järeldused.

Komisjon võib [...] esitada liikmesriikidele tehnilised soovitused, milles kajastatakse [...] tehnilise hindamise järeldusi, [...] et hõlbustada kavandatud [...] metsade võrdlustasemete tehnilist läbivaatamist [...]. Komisjon avaldab kõnealused tehnilised soovitused[...].

5a. Vajaduse korral, tuginedes tehnilistele [...] hindamistele ja asjakohasel juhul tehnilistele soovitustele, edastavad liikmesriigid [...] oma läbivaadatud kavandatud metsade võrdlustasemed komisjonile 31. detsembriks 2019 ajavahemiku 2021–2025 kohta ja 30. juuniks 2024 ajavahemiku 2026–2030 kohta. Komisjon avaldab liikmesriikide edastatud kavandatud metsade võrdlustasemed.

6. Liikmesriikide edastatud kavandatud metsade võrdlustasemete alusel [...], pidades silmas lõike 5 kohaselt tehtud [...] tehnilist hindamist ja võttes arvesse lõike 5a kohaselt esitatud läbivaadatud kavandatud metsade võrdlustaset, võtab komisjon vastu [...] rakendusaktid, millega kehtestatakse metsade võrdlustasemed, mida liikmesriigid peavad kohaldama ajavahemikul 2021–2025 ja ajavahemikul 2026–2030. [...]

7. [...] Kui liikmesriik ei esita oma [...] metsade võrdlustasemeid komisjonile lõikes 3 ja asjakohasel juhul lõikes 5a sätestatud kuupäevadeks, võtab komisjon [...] vastu rakendusaktid, millega kehtestatakse [...] metsade võrdlustasemed, mida tuleb kohaldada asjaomasel liikmesriigis ajavahemikul 2021–2025 ja ajavahemikul 2026–2030, pidades silmas kõiki lõike 5 kohaseid tehnilisi hindamisi.
- 7a. Käesoleva artikli lõigetes 6 ja 7 osutatud rakendusaktid võetakse vastu kooskõlas artiklis 14a osutatud kontrollimenetlusega [...] 31. detsembriks 2020 ajavahemiku 2021–2025 kohta ja 30. juuniks 2025 ajavahemiku 2026–2030 kohta.
- 7b. Et tagada käesoleva artikli lõike 4 teises lõigus osutatud kooskõla, esitavad liikmesriigid vajaduse korral hiljemalt artikli 12 lõikes 1 osutatud kuupäevadeks komisjonile tehnilised parandused, mis ei nõua eelmiste lõigete kohaselt vastu võetud rakendusaktide muutmist.

Artikkel 9

Raietoodete arvestus

1. Artikli 6 lõike 1 ja artikli 8 lõike 1 kohases raietoodetega seotud arvestuses kajastavad liikmesriigid heidet ja sidumist, mis tuleneb V lisas kindlaks määratud esimese astme lagunemise funktsiooni, meetodikate ja vaikimisi määratud poollaguaja alusel arvatud muutustest raietoodete süsinikureservuaaris seoses toodetega, mis kuuluvad järgmistesse kategooriatesse:
- a) paber,
 - b) puitplaadid,
 - c) saetud puit.

2. Liikmesriigid võivad nimetatud kategooriaid täiendada andmetega muude puidupõhiste materjalide, sealhulgas puukoore kohta, tingimusel et olemasolevad andmed on läbipaistvad ja kontrollitavad.

[...]

Artikkel 10

Looduslike häiringute arvestus

1. Ajavahemikel 2021–2025 ja 2026–2030 [...] võivad liikmesriigid jätta oma metsastatud maa ja majandatava metsamaa arvestusest välja kasvuhoonegaaside heitkogused, mille allikaks on looduslikud häiringud ja mis ületavad ajavahemikul 1997–2016 looduslike häiringute poolt põhjustatud heitkoguste keskmise taseme, jättes välja käesoleva artikli ja VI lisa alusel arvutatud statistilised võõrväärtused (edaspidi „taustatase“).
2. Kui liikmesriik kohaldab lõiget 1,
 - a) esitab ta komisjonile teabe iga lõikes 1 määratletud maakasutuskategooria taustataseme ja VI lisa alusel kasutatud andmete ja meetodite kohta ning
 - b) [...] ei võta [...] kuni 2030. aastani enam arvesse sidumisi looduslikest häiringutest mõjutatud aladel.
3. Komisjonil [...] on õigus võtta kooskõlas artikliga 14 vastu delegeeritud õigusakte VI lisa muutmiseks, et vaadata läbi nimetatud lisa esitatud meetodika ja teabega seotud nõuded, [...] et kajastada IPCC suuniste muudatusi, mis on vastu võetud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi poolt või Pariisi kokkuleppe osaliste koosolekuna toimiva konventsiooniosaliste konverentsi poolt.

Artikkel 10a

Paindlikkusmeetmed

1. Liikmesriik võib kasutada
 - a) artiklis 11 sätestatud üldisi paindlikkusmeetmeid, ning
 - b) artiklis 11a sätestatud majandatava metsamaa paindlikkusmeedet, et täita artiklis 4 sätestatud kohustust.
2. Kui liikmesriik ei täida määruse (EL) nr 525/2013 artikli 7 lõike 1 punktis da sätestatud seirekohustusi, keelab direktiivi 2003/87/EÜ artikli 20 kohaselt määratud põhihaldaja kõnealusel liikmesriigil ajutiselt teha artikli 11 lõigete 2 ja 3 kohaseid ülekandmisi või kasutada artikli 11a kohast paindlikkusmeedet¹².

Artikkel 11

Üldised paindlikkusmeetmed

1. Kui koguheide liikmesriigis ületab sidumist ja kõnealune liikmesriik on otsustanud kasutada oma paindlikkust ja palunud määruse [jõupingutuste jagamise määrus] alusel aastaks eraldatud heitkogused kustutada, võetakse seda kogust arvesse käesoleva määruse artikli 4 kohase kohustuse täitmisel liikmesriigi poolt.
2. Kui kogusidumine liikmesriigis ületab heidet, võib kõnealune liikmesriik ülejäänud koguse pärast sellest määruse [jõupingutuste jagamise määrus] artikli 7 alusel arvesse võetud mis tahes koguse mahalahutamist mõnele teisele liikmesriigile üle kanda. Ülekantud kogust võetakse arvesse, kui hinnatakse käesoleva määruse artikli 4 kohase kohustuse täitmist vastuvõtva liikmesriigi poolt.
3. Kui kogusidumine liikmesriigis ületab ajavahemikul 2021–2025 heidet, võib kõnealune liikmesriik ülejäänud koguse pärast sellest määruse [jõupingutuste jagamise määrus] [...] artikli 7 alusel arvesse võetud mis tahes koguse mahalahutamist või koguse käesoleva artikli lõike 2 kohaselt teisele liikmesriigile ülekandmist ajavahemikku 2026–2030 üle kanda.

¹² Lõige üle toodud artikli 11 lõikest 5.

4. Topeltarvestuse vältimiseks lahutatakse määruse [jõupingutuste jagamise määrus] [...] artikli 7 alusel arvesse võetud netosidumiste kogus maha kõnealuse liikmesriigi kogusest, mis tal on kasutada mõnele teisele liikmesriigile või järgmisse ajavahemikku ülekandmiseks vastavalt käesoleva artikli lõigetele 2 ja 3.
5. [...]

Artikkel 11a

Majandatava metsamaa paindlikkusmeede

1. Kui käesoleva määruse kohaselt arvestatud koguheide artiklis 2 osutatud maa-arvestuskategooriates ületab liikmesriigis sidumist, võib kõnealune liikmesriik kasutada majandatava metsamaa paindlikkusmeedet, et järgida artiklit 4.
2. Kui artikli 8 lõikes 1 osutatud arvutuse tulemus on positiivne, võib asjaomane liikmesriik kõnealuse heite kompenseerida tingimusel, et:
- a) määruse [(EL) ¹³xxxx] [artikli 14] kohaselt esitatud pikaajalises heitkoguste vähendamise strateegias esitab liikmesriik käimasolevad või kavandatavad konkreetsed meetmed, et tagada hiljemalt 2050. aastaks metsade sidujate ja reservuaaride säilitamine või suurendamine, ning
- b) ajavahemikul, mille jooksul liikmesriik kavatseb kasutada kompenseerimist, ei ületa kogu liidu koguheide sidumist artiklis 2 osutatud maa-arvestuskategooriates. Hinnates, kas koguheide liidus ületab sidumist, tagab komisjon topeltarvestuse vältimise.

¹³ lisada viide Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele [energialiidu ja kliimameetmete juhtimise kohta].

3. [...] Kompenseeritava koguse suhtes kohaldatakse järgmisi kriteeriume:
- a) asjaomane liikmesriik võib kompenseerida ainult selle osa sidumise vähenemisest, mis on arvestatud kui heide võrreldes metsade võrdlustasemega; ning
 - b) ainult kuni selle liikmesriigi VII lisas sätestatud kompensatsiooni maksimaalse suuruseni ajavahemikul 2021–2030. [...]
4. **Soome võib kompenseerida kuni 10 miljonit CO₂ ekvivalenttonni, tingimusel et käesoleva artikli lõike 2 punktide a ja b tingimused on täidetud.**

Artikkel 12

Vastavuskontroll

1. [...] 15. märtsiks 2027 ja 15. märtsiks 2032 esitavad liikmesriigid komisjonile vastavusaruande, mis sisaldab järgmist:
- a) [...] koguheite ja -sidumise saldo iga artiklis 2 kindlaks määratud maakasutuskategooria kohta vastavalt ajavahemikul 2021–2025 [...] ja 2026–2030, kasutades käesolevas määruses sätestatud arvestuseeskirju ning
 - b) asjakohasel juhul üksikasjalik teave paindlikkuse kasutamise kavatsuse ja sellega seotud koguste kohta.
2. Komisjon vaatab vastavusaruanded põhjalikult läbi, et hinnata artikli 4 nõude täitmist.
- 2a. Komisjon esitab 2027. aastal ajavahemiku 2021–2025 kohta ja 2032. aastal ajavahemiku 2026–2030 kohta aruande liidu kasvuhoonegaaside koguheite ja -sidumise kohta igas artiklis 2 osutatud maa-arvestuskategoorias, lahutades ajavahemiku teatatud koguheitest ja -sidumisest väärtuse, mis on saadud, korrutades viiega liidu keskmise teatatud aastase heite ja sidumise ajavahemikul 2000–2009.

3. Euroopa Keskkonnaamet aitab kooskõlas oma iga-aastase tööprogrammiga komisjoni käesoleva artikli kohase seire- ja nõuetele vastavuse raamistiku rakendamisel.

Artikkel 13

Register

1. Komisjon [...] võtab vastavalt käesoleva määruse artiklile 14 vastu delegeeritud õigusakte käesoleva määruse täiendamiseks, et pidada arvet iga liikmesriigi iga maakasutuskategooria heite ja sidumise koguste üle ning tagab käesoleva määruse artiklite 11 ja 11a kohaste paindlikkusmeetmete rakendamise täpse arvestuse määruse (EL) nr 525/2013 artikli 10 kohaselt loodud liidu registris.
 - 1a. Põhihaldaja kontrollib automaatselt igat käesoleva määruse kohast tehingut ja blokeerib vajaduse korral tehingud, tagamaks, et ei esine eeskirjade rikkumisi. [...]
2. [...] Lõigetes 1 ja 1a osutatud teave on üldsusele kättesaadav.

Artikkel 14

Delegeeritud volituste rakendamine

1. Komisjonile antakse õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte käesolevas artiklis sätestatud tingimustel.
2. Artikli 3 lõikes 2, artikli 5 lõikes 6, [...] artikli 10 lõikes 3 ning artikli 13 lõikes 1 osutatud delegeeritud õigusaktide vastuvõtmise volitused antakse komisjonile viieks aastaks alates [käesoleva määruse jõustumise kuupäev]. Komisjon esitab delegeeritud volituste kohta aruande hiljemalt üheksa kuud enne viieaastase tähtaja möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist. [...]

3. Euroopa Parlament ja nõukogu võivad [...] artikli 3 lõikes 2, artikli 5 lõikes 6, [...] artikli 10 lõikes 3 ja artikli 13 lõikes 1 osutatud volituste delegeerimise igal ajal tagasi võtta. Tagasivõtmise [...] otsusega lõpetatakse otsuses nimetatud volituste delegeerimine. Otsus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas* või otsuses nimetatud hilisemal kuupäeval. See ei mõjuta juba jõustunud delegeeritud õigusaktide kehtivust.
4. Enne delegeeritud õigusakti vastuvõtmist konsulteerib komisjon iga liikmesriigi määratud ekspertidega kooskõlas 13. aprilli 2016. aasta institutsioonidevahelises parema õigusloome kokkuleppes sätestatud põhimõtetega.
5. Niipea kui komisjon on delegeeritud õigusakti vastu võtnud, teeb ta selle samal ajal teatavaks Euroopa Parlamendile ja nõukogule.
6. [...] Artikli 3 lõike 2, artikli 5 lõike 6, [...] artikli 10 lõike 3 ja artikli 13 lõike 1 alusel vastu võetud delegeeritud õigusakt jõustub üksnes juhul, kui Euroopa Parlament ega nõukogu ei ole kahe kuu jooksul pärast õigusakti teatavastegemist Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitanud selle suhtes vastuväidet või kui Euroopa Parlament ja nõukogu on enne selle tähtaja möödumist komisjonile teatanud, et nad ei esita vastuväidet. Euroopa Parlamendi või nõukogu algatusel pikendatakse seda tähtaega kahe kuu võrra.

Artikkel 14a

Komiteemenetlus

1. Komisjoni abistab määruse (EL) 525/2013 kohaselt moodustatud kliimamuutuste komitee. Nimetatud komitee on komitee määruse (EL) nr 182/2011 tähenduses.
2. Käesolevale lõikele viitamisel kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artiklit 5.

3. Kui komitee arvamust ei esita, ei võta komisjon rakendusakti eelnõu vastu ja kohaldatakse määruse (EL) nr 182/2011 artikli 5 lõike 4 kolmandat lõiku.

Artikkel 15

Läbivaatamine

1. Käesoleva määruse sätteid vaadatakse regulaarselt läbi, [...] võttes muu hulgas arvesse riikides kujunenud olukorda, rahvusvahelisi arenguid ja Pariisi kokkuleppe pikaajaliste eesmärkide saavutamiseks tehtud jõupingutusi.
2. Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule kuue kuu jooksul pärast igat Pariisi kokkuleppe artikli 14 alusel tehtud ülemaailmset kokkuvõtet aruande käesoleva määruse toimimise kohta, selle panuse kohta 2030. aastaks seatud liidu [...] kasvuhoonegaaside heite vähendamise üldeesmärgi täitmisel ning panuse kohta Pariisi kokkuleppe eesmärkide saavutamisel, eelkõige seoses vajadusega täiendavate liidu poliitikate ja meetmete järele, pidades silmas vajalikku kasvuhoonegaaside vähendamist liidu ja selle liikmesriikide poolt, ning võib vajaduse korral teha ettepanekuid.

Artikkel 16

Määruse (EL) nr 525/2013 muutmine

Määrust (EL) nr 525/2013 muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikli 7 lõiget 1 muudetakse järgmiselt:

- a) lisatakse järgmine punkt:

„da [...] alates 2023. aastast kooskõlas käesoleva määruse IIIa lisas kindlaks määratud meetoditega oma heitkogused ja sidumised, mis on hõlmatud määruse [LULUCF] artikliga 2;“

b) lisatakse järgmine lõik:

„liikmesriik võib taotleda erandit esimese lõigu punktist da, et kohaldada IIIa lisas kindlaks määratud meetodist erinevat meetodit, kui nõutavat meetodi parandamist ei suudetud saavutada õigeaegselt, et seda ajavahemiku 2021–2030 kasvuhoonegaaside inventuurides arvesse võtta, või kui meetodi parandamisega seotud kulud oleksid asjaomaste süsinikureservuaaridega seotud heite ja sidumise ebaolulisuse tõttu sellise heite ja sidumise arvestuse parandatud meetodi kohaldamisest saadud kasuga võrreldes ebaproportsionaalselt suured. Liikmesriigid, kes soovivad seda erandit kasutada, esitavad komisjonile 2020. aasta 31. detsembriks oma põhjendatud taotluse, kuhu on märgitud tähtaeg, millest alates võib parandatud meetodeid rakendada hakata, ja/või kavandatud alternatiivne meetod, ning lisatud hinnang, kus on ära näidatud võimalik mõju arvestuse täpsusele. Komisjon võib taotleda täiendava teabe esitamist mõistliku etteantud ajavahemiku jooksul. Kui komisjon leiab, et taotlus on õigustatud, teeb ta erandi. Kui taotlust ei rahuldata, esitab komisjon sellekohase otsuse põhjendused.“

(2) Artikli 13 lõike 1 punkti c lisatakse järgmine alapunkt [...]:

„ix) alates [...] 2023. aastast teave nende poolt määruse [LULUCF] kohaselt kehtestatud kohustuste täitmiseks rakendatud poliitikasuundade ja meetmete kohta ning teave täiendavate poliitikasuundade ja meetmete kohta, mis on kavandatud kasvuhoonegaaside heite vähendamiseks või sidujate tõhustamiseks käesoleva määruse kohastest kohustustest suuremas ulatuses;“

(3) Artikli 14 lõikesse 1 lisatakse järgmine punkt:

„bb) [...] alates 2023. aastast kasvuhoonegaaside heite prognoosid kokku ning eraldi prognoosid määrusega [LULUCF] hõlmatud kasvuhoonegaaside heite ja sidumise kohta“,

(4) Lisatakse IIIa lisa:

„IIIa lisa

Artikli 7 lõike 1 punktis da osutatud seire- ja aruandlusmeetodid

Läheneemisviis 3: Geograafiliselt täpsed andmed maakasutuse muutmise kohta kooskõlas IPCC 2006. aasta suunistega kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride kohta.

1. määramistasandi meetod [...] kooskõlas IPCC 2006. aasta suunistega kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride kohta.

Heite ja sidumise jaoks sellise süsinikureservuaari puhul, mille arvele langeb vähemalt 25-30 % heitest ja sidumisest allika või siduja kategoorias, mis on liikmesriigi riiklikus inventuurisüsteemis prioriteediks seatud, sest selle kohta esitatud hinnangul on märkimisväärne mõju riigi kasvuhoonegaaside heite summaarsetele inventuuriandmetele seoses heite ja sidumise absoluuttasemega, heite ja sidumise suundumustega või maakasutuskategooriate heite ja sidumise määramatusega, vähemalt 2. määramistasandi meetod [...] kooskõlas IPCC 2006. aasta suunistega kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride kohta [...].

Liikmesriike julgustatakse kasutama 3. määramistasandi meetodit [...] kooskõlas IPCC 2006. aasta suunistega kasvuhoonegaaside riiklike inventuuride kohta. "

Artikkel 16a

Otsuse (EL) nr 529/2013 muutmine

Otsuse (EL) nr 529/2013 artikli 3 lõike 2 esimene lõik ja artikli 6 lõige 4 jäetakse välja.

Artikkel 17

Jõustumine

Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel,

Euroopa Parlamendi nimel
president

Nõukogu nimel
eesistuja

I lisa: kasvuhoonegaasid ja süsinikuvarud

A. Artikli 2 kohased kasvuhoonegaasid:

- a) süsinikdioksiid (CO₂);
- b) metaan (CH₄);
- c) diämmastikoksiid (N₂O)

väljendatuna CO₂-ekvivalenttonnidena vastavalt määrusele (EL) nr 525/2013.

B. Artikli 5 lõike 4 kohased süsinikureservuaarid:

- a) maapealne biomass,
- b) maa-alune biomass,
- c) metsavaris,
- d) lagupuit,
- e) mulla orgaaniline süsinik,
- f) metsastatud maa ja majandatava metsamaa puhul: raietooded.

II lisa: pindala, võrastiku liituse ja puude kõrguse minimaalsed väärtused [...]

Pindala, võrastiku liituse ja puude kõrguse minimaalsed väärtused			
Liikmesriik	Pindala (ha)	Võrastiku liitus (%)	Puude kõrgus (m)
Belgia	0,5	20	5
Bulgaaria	0,1	10	5
Horvaatia	0,1	10	2
Tšehhi Vabariik	0,05	30	2
Taani	0,5	10	5
Saksamaa	0,1	10	5
Eesti	0,5	30	2
Iirimaa	0,1	20	5
Kreeka	0,3	25	2
Hispaania	1,0	20	3
Prantsusmaa	0,5	10	5
Itaalia	0,5	10	5
Küpros	<u>0,3</u>	<u>10</u>	<u>5</u>
Läti	0,1	20	5
Leedu	0,1	30	5
Luksemburg	0,5	10	5
Ungari	0,5	30	5
Malta	<u>1,0</u>	<u>30</u>	<u>5</u>
Madalmaad	0,5	20	5
Austria	0,05	30	2
Poola	0,1	10	2

Portugal	1,0	10	5
Rumeenia	0,25	10	5
Sloveenia	0,25	30	2
Slovakkia	0,3	20	5
Soome	0,5	10	5
Rootsi	0,5	10	5
Ühendkuningriik	0,1	20	2

[...]

III lisa: baasaastad artikli 8 lõike 2 kohaselt ülempiiri arvutamiseks¹⁴

Liikmesriik	Baasaasta
Belgia	1990
Bulgaaria	1988
Horvaatia	1990
Tšehhi Vabariik	1990
Taani	1990
Saksamaa	1990
Eesti	1990
Iirimaa	1990
Kreeka	1990
Hispaania	1990
Prantsusmaa	1990
Itaalia	1990
Küpros	<u>1990</u>
Läti	1990
Leedu	1990
Luksemburg	1990
Ungari	1985-87
Malta	<u>1990</u>
Madalmaad	1990
Austria	1990
Poola	1988

¹⁴ III lisa väljajätmine tulenevalt valitud alternatiivsest ülempiirist, mis põhineb artikli 8 lõikes 2 sätestatud metsa pindalal.

Portugal	1990
Rumeenia	1989
Sloveenia	1986
Slovakkia	1990
Soome	1990
Rootsi	1990
Ühendkuningriik	1990

[...]

IV lisa: riiklik metsanduse arvestusaruanne [...], mis sisaldab liikmesriigi ajakohastatud metsade võrdlustaset

A. Metsade võrdlustasemete määramise kriteeriumid ja suunised

Liikmesriikide metsade võrdlustasemed määratakse kindlaks järgmiste kriteeriumide põhjal:

- a) võrdlustasemed on kooskõlas eesmärgiga saavutada käesoleva sajandi teisel poolel tasakaal inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärit heite ja sidumise vahel, sealhulgas võimaliku sidumise suurendamine vananeva metsa süsinikuvarudes, mis võib vastasel juhul tuua kaasa hoopis sidumise vähenemise;
- b) võrdlustasemed tagavad, et süsinikuvarusid ei kanta arvestusse üksnes nende olemasolu tõttu;
- c) võrdlustasemed peaksid tagama tõhusa ja usaldusväärse arvestuse, mis kindlustab, et biomassi kasutamisest tulenevat heidet ja sidumist võetakse nõuetekohaselt arvesse;
- d) võrdlustasemed hõlmavad raietoodete süsinikureservuaari, mis võimaldab võrrelda kohese oksüdeerumise eeldust ning esimese astme lagunemise funktsiooni ja poollaguaegade kohaldamist;
- e) võrdlustasemed peaksid [...] olema kooskõlas bioloogilise mitmekesisuse kaitsele kaasaaitamise ja loodusressursside säästva kasutamise eesmärkidega, nagu on sätestatud ELi metsastrateegias, liikmesriikide riiklikus metsapoliitikas ja ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegias;
- ea) võrdlustasemetes tuleks vajaduse korral arvesse võtta territooriumi okupeerimist ning sõjajaegset ja -järgset olukorda, mis mõjutab metsade majandamist võrdlusperioodil;

- f) võrdlustasemed on kooskõlas määruse (EL) nr 525/2013 kohaselt esitatud riiklike prognoosidega inimtekkeliste kasvuhoonegaaside allikatest pärit heite ja sidujates seotud kasvuhoonegaaside kohta;
- g) võrdlustasemed on kooskõlas kasvuhoonegaaside inventuuride ja asjakohaste varasemate andmetega ning põhinevad läbipaistval, täielikul, järjepideval, võrreldaval ja täpsel teabel. Eelkõige peab võrdlustaseme kujundamiseks kasutatud mudel suutma edasi anda riikliku kasvuhoonegaaside inventuuri varasemaid andmeid.

[...]

[...] B. Riikliku metsanduse arvestus[...]aruande elemendid

Käesoleva määruse artikli 8 kohaselt esitatud riiklik metsanduse arvestus[...] aruanne peab sisaldama järgmisi elemente:

- a) üldine kirjeldus selle kohta, kuidas võrdlustase välja töötati ja kuidas käesoleva määruse kriteeriume arvesse võeti;
- b) võrdlustasemes arvesse võetud süsinikureservuaarid ja kasvuhoonegaasid, põhjused, miks teatavat süsinikureservuaari ei ole võrdlustaseme väljatöötamisel arvesse võetud ning tõendus võrdlustasemes arvesse võetud reservuaaride omavahelise seotuse kohta;
- c) kirjeldus võrdlustaseme väljatöötamisel kasutatud lähenemisviisidest, meetoditest ja mudelitest (sh kvantitatiivne teave), mis on kooskõlas viimati esitatud riikliku inventuuriaruandega ning dokumenteeritud teabega säästva metsamajandamise tavade ja intensiivsuse ning vastuvõetud riiklike poliitikate kohta;

[...]

- d) teave selle kohta, kuidas prognoositakse raiemäärade kujunemist eri poliitikastsenaariumide korral;

- e) kirjeldus selle kohta, kuidas iga järgmist elementi võrdlustaseme väljatöötamisel silmas peeti:
- 1) majandatava metsa pindala,
 - 2) metsadest ja raietoodetest tulenev heide ja sidumine, nagu on näidatud kasvuhoonegaaside inventuurides ja asjakohastes varasemates andmetes,
 - 3) metsi iseloomustavad näitajad, sh metsade vanusega seotud dünaamilised karakteristikud, juurdekasv, raiering ja muu metsamajandamisalane teave praeguse olukorra jätkumise korral;
 - 4) varasemad ja tulevased raiemäärad, jaotatuna energeetiliste ja mitteenergeetiliste kasutusala vahel.

V lisa: raietoodete esimese astme lagunemise funktsioon ja vaikumisi määratud poollaguajad

Metoodikaga seotud probleemid

- Kui ei ole võimalik eristada metsastatud maalt ja majandatavalt metsamaalt pärinevaid raietooteid, võib liikmesriik raietoodete arvestuse korral lähtuda eeldusest, et kogu heide ja sidumine toimus majandataval metsamaal.
- Tahkete jäätmete kõrvaldamise kohtades olevate raietoodete ja energia saamiseks raiutud raietoodete korral võetakse arvestuse tegemise aluseks kohene oksüdeerumine.
- Importiv liikmesriik ei esita oma arvestuses imporditud raietooteid, olenemata nende päritolust („tootmispõhine lähenemisviis“).
- Eksporditud raietoodete puhul tähendavad riigipõhised andmed importivas riigis kasutatavaid riigipõhiseid poollaguajad ja raietoodete kasutamise viise.
- Liidus turule viidud raietoodete riigipõhised poollaguajad ei tohiks erineda importivas liikmesriigis kasutatutest.
- Liikmesriigid võivad üksnes teavitamise eesmärgil lisada esitatavate andmete hulka andmed energia saamiseks kasutatud, väljastpoolt liitu imporditud puidu osakaalu ning selle puidu päritoluriikide kohta.

Käesolevas lisas kindlaks määratud meetodikate ja vaikumisi kasutatavate poollaguaegade asemel võivad liikmesriigid kasutada riigipõhiseid meetodikaid ja poollaguaegu, tingimusel et need meetodikad ja poollagujad on määratud kindlaks läbipaistvate ja kontrollitavate andmete alusel ning et kasutatavad meetodid on vähemalt sama üksikasjalikud ja täpsed kui käesolevas lisas sätestatud meetodid.

Esimese astme lagunemise funktsioon, mida on kirjeldatud IPCC uusimates suunistes ja mis algab i = 1900 ja jätkub käesoleva aastani.

[...]

Vaikumisi määratud poollaguaeg:

„poollaguaeg“ – aastate arv, mis kulub ühes puittoodete kategoorias talletatud süsiniku koguse vähenemiseks pooleni selle esialgselt väärtusest. Vaikumisi määratud poollaguaeg (HL):

- a) 2 aastat paberil,
- b) 25 aastat puitplaatidel,
- c) 35 aastat saetud puidul.

Liikmesriigid võivad nimetatud kategooriaid täiendada andmetega puukoore kohta, tingimusel et olemasolevad andmed on läbipaistvad ja kontrollitavad. Samuti võivad liikmesriigid kasutada nimetatud kategooriate riigipõhiseid allkategooriaid.

VI lisa: looduslikest häiringutest tingitud heite taustataseme arvutamine

1. Taustataseme arvutamiseks tuleb esitada järgmine teave:
 - a) looduslikest häiringutest tingitud heite varasemad tasemed;
 - b) prognoosimisel arvesse võetavate looduslike häiringute tüübid;
 - c) kõnealuste looduslike häiringute tüüpidega seotud hinnanguline aastane heite üldkogus ajavahemikul 2001–2020 maakasutuskategooriate kaupa;
 - d) tõendus aegrea järjepidevuse kohta kõikide asjaomaste parameetrite, sh minimaalse pindala, heitkoguste prognoosimise meetodite ning süsinikureservuaaride ja gaaside hõlmatuse osas.

2. Taustataset arvutatakse ajavahemiku 1997–2016 aegrea keskmisena, jättes välja kõik aastad, mil registreeriti anormaalset heitkoguste tasemed, st jättes välja kõik statistilised võõrväärtused. Statistiliste võõrväärtuste kindlaksmääramine toimub järgmiselt:

- a) arvutatakse aastate 1997–2016 kogu aegrea aritmeetiline keskmine ja standardhälve;
- b) aegreast jäetakse välja need aastad, mil aastane heitkogus erineb keskmisest rohkem kui kahekordse standardhälbe võrra;
- c) arvutatakse uuesti aastate 1997–2016 aegrea aritmeetiline keskmine ja standardhälve ning lahutatakse punkti b kohaselt välja jäetud aastad;
- d) korratakse punktides b ja c kehtestatut seni, kuni võõrväärtusi pole enam võimalik kindlaks määrata.

3. Pärast taustataseme arvutamist käesoleva lisa punkti 2 kohaselt võib juhul, kui ajavahemiku 2021–2025 ja 2026–2030 konkreetse aasta heide on ületanud taustataseme, millele on liidetud marginaal, jätta taustataset ületavad heitkogused artikli 10 kohaselt arvestusest välja. Marginaal võrdub 95 %-lise tõenäosuse tasemega.

4. Arvestusest ei saa välja jätta:

- a) heidet raiest ja sanitaarraiest, mis toimus asjaomastel maadel pärast looduslike häiringute toimumist;
- b) heidet tahtlikust põletamisest, mis toimus asjaomastel maadel ajavahemiku 2021–2025 või 2026–2030 konkreetsetel aastal;
- c) looduslike häiringute esinemise järel raadamisele kuulunud maadel tekkinud heidet.

5. Artikli 10 lõike 2 kohased teabenõuded hõlmavad järgmist:

- a) kõik asjaomasel aastal looduslikest häiringutest mõjutatud maa-alad, sealhulgas nende geograafiline asukoht, ning loodusliku häiringu periood ja liik;
- b) tõendid selle kohta, et ajavahemiku 2021–2025 või 2026–2030 ülejäänud osa jooksul ei ole maadel, mis olid mõjutatud looduslikest häiringutest ja millega seotud heide on arvestusest välja jäetud, toimunud raadamist;

- c) selliste kontrollitavate meetodite ja kriteeriumide kirjeldus, mida tuleb kasutada kõnealustel maadel toimuva raadamise kindlakstegemiseks ajavahemiku 2021–2025 või 2026–2030 ülejäänud aastatel;
- d) võimaluse korral selliste meetmete kirjeldus, mida liikmesriik on võtnud kõnealuste looduslike häiringute mõju ennetamiseks või piiramiseks;
- e) võimaluse korral meetmed, mida liikmesriik on võtnud kõnealustest looduslikest häiringutest mõjutatud maade taastamiseks.

VII lisa: artikli 11a lõike 3 punktis a osutatud kompensatsiooni maksimaalne suurus, mis on kättesaadav majandatava metsamaa paindlikkusmeetme alusel

Liikmesriik	Teatatud keskmine metsa sidumine aastatel 2000–2009, miljonit CO ₂ -ekvivalenttonni aastas	Kompensatsioonimäär väljendatuna miljonites CO ₂ -ekvivalenttonnides aastatel 2021–2030
Austria	-5,34	-17,1
Belgia	-3,61	-2,2
Bulgaaria	-9,31	-5,6
Tšehhi Vabariik	-5,14	-3,1
Küpros	-0,15	-0,03
Saksamaa	-45,94	-27,6
Taani	-0,56	-0,1
Eesti	-3,07	-9,8
Kreeka	-1,75	-1,0
Hispaania	-26,51	-15,9
Soome	-36,79	-44,1
Prantsusmaa	-51,23	-61,5
Horvaatia	-8,04	-9,6
Ungari	-1,58	-0,9
Iirimaa	-0,85	-0,2
Itaalia	-24,17	-14,5
Leedu	-5,71	-3,4
Luksemburg	-0,49	-0,3
Läti	-8,01	-25,6
Malta	0,00	0,0
Madalmaad	-1,72	-0,3
Poola	-37,50	-22,5
Portugal	-5,13	-6,2
Rumeenia	-22,34	-13,4
Rootsi	-39,55	-47,5
Slovakkia	-5,42	-6,5
Sloveenia	-5,38	-17,2
Ühendkuningriik	-16,37	-3,3